

2006. aasta aruande eessõna Eesti Panga presidendilt

Aasta 2006 oli Eesti jaoks edukas majandusaasta ja sellest tulenevalt juba teine järjestikune ülikiire kasvu aasta. Töötuse määr oli viimase kümne aasta madalaim ja reaalpalk kasvas rohkem kui 12 protsenti. Paljud kasutasid võimalust oma elutingimuste parandamiseks laenu võtta.

Paraku võib kiire majanduskasv tähendada ka suuremaid riske. Keskpank juhtis sellele aasta jooksul mitu korda tähelepanu. Liigse optimismi jahutamisele suunatud selgitustest on ilmselt olnud kasu. Aasta 2006 tõi murrangu üldises suhtumises: kui enne küsiti, kas keskpank ei räägi riskidest ja ohtudest liiga palju, siis nüüd pigem, miks keskpank ja valitsus ei võta riskide maandamiseks veelgi otsustavamaid meetmeid. Millised need meetmed peaksid olema – ja kas üldse peaksid olema mingid erilised meetmed?

Eesti Pank prognoosib 2007. aasta majanduskasvuks 8,4% ning järgmiseks aastaks ligikaudu 6,5%. Nende näitajatega on Eesti ka edaspidi üks jõulisema majanduskasvuga riike Euroopa Liidus. Ent pikemas perspektiivis jätkub kiire areng ja elatustaseme lähenemine juhtivate Euroopa tööstusriikide omale vaid juhul, kui majanduse suundumine senisest veidi aeglasema ja tasakaalustatuma arengu rajale kulgeb sujuvalt.

Oluline on, et edasine majanduskasv ei rajaneks ainuüksi sisenõudlusel. Eesti eksport kasvas 2006. aastal kiiresti, eksportijate tulevikuootused olid aasta lõpuks isegi optimistlikumad kui aasta alguses ning majanduse konkurentsivõime oli jätkuvalt tugev. Kui konkurentsivõime püsib, jääb see nii ka edaspidi.

Eesti majanduse konkurentsivõime säilimine eeldab paindlikku tööturгу ja piisavalt kvaliteetset tööjõudu. Viimase aja kiire areng ja lõimumine Euroopa Liiduga võib tähendada palgatõusurve püsimist. 2006. aasta lõpul hakkasid ilmema tööjõu erikulu (ehk ühe toodanguühiku kohta tehtavate tööjõukulutuste) kasvuga seotud riskid. 2007. aastal on oodata palgasurve jätkumist. Kui see toob kaasa tööjõukulude suurenemise kasumlikkuse arvel, siis konkurentsivõime seisukohalt on see ohu märk. Tähtis on, et palgakasv ei ületaks tootlikkuse kasvu.

Eesti majandus kasvab ka paaril lähiaastal kiiresti. Siit tuleneb kõrge investeeinguvajadus – on ju Eesti majanduses kapitali töötaja kohta Euroopa Liidu keskmisest tunduvalt vähem. Seetõttu jääb suhteliselt suureks ka jooksevkonto puudujääk, mis 2006. aastal ulatus 15%ni SKPst. Puudujäägis kajastub kodumaiste säästude ja investeeingute vahe ning väliskapitali osa praegu Eesti majandusse tehtavate investeeingute rahastamises. Väliskapitali sissevool Eestisse on meie majanduse praegust arenguetappi

ja usaldusväärst arvestades loomulik. Jooksevkonto puudujäägi järkjärgulist vähenemist on oodata alles siis, kui investeeringute vajadus väheneb. Eelöeldu taustal tuleb rõhutada, et valitsuse säästlik eelarvepoliitika avaldas puudujäägi kasvule pärssivat mõju. Väärrib märkimist, et sissetulekute kasvades suurenesid 2006. aastal ka elanike säästud, kusjuures Eesti majanduses on säästmistase juba praegu võrreldav kõrgema sissetulekuga tööstusriikide omaga.

Kui Eesti eurole üleminek peaks määramatuks ajaks edasi lükkuma, süveneksid kõik majandust ohustavad riskid. Eurole üleminek on Eesti majanduspoliitiline prioriteet ja peab selleks jääma ka edaspidi. Kuigi me aastatel 2007–2009 suure töönaosusega ei täida Maastrichti inflatsioonikriteeriumit, peame säilitama valmisoleku eurole üleminekuks esimesel võimalusel.

Veidi pikemas vaates on Eesti kiire arengu püsimise eelduseks jätkuvad muudatused tootmisstruktuuris ning tootlikkuse tõus. Riiklikust vaatepunktist tähendab see eelkõige soodsa investeerimis- ja kasvukeskkonna pakkumist, ettevõtluse ja riskivalmiduse tähtsuse teadvustamist ja selget arusaama sellest, kui oluline on meie jaoks kõrget kvaliteeti tagav ning tulemuslik haridussüsteem.

Samas tuleb kindlasti hoida kõi ke seda, mis on meile seni edu toonud – säästlik ja läbipaistev eelarvepoliitika, avatud ja arusaadav maksukorraldus, ettevõtlust soodustav majanduskliima.

Kokkuvõttes võib öelda, et kohanemine muutunud oludega ei nõua meilt erilist, senisest põhimõtteliselt erinevat majanduspoliitikat, vaid see toimub pigem loomuliku turuarengu kaudu. Eestile edu toonud majanduspoliitilist joont tuleb kindlameelselt jätkata.

Andres Lipstok
president